

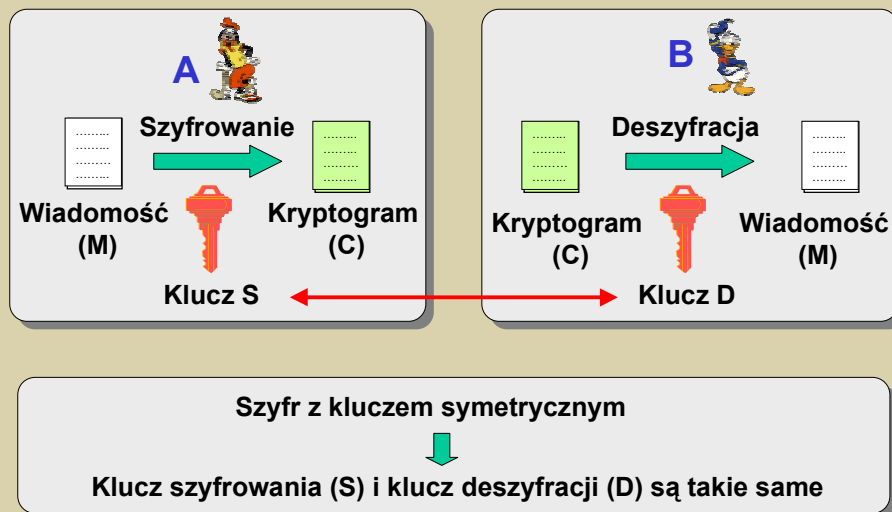
Elementy kryptografii

Szyfrowanie danych przy użyciu kluczy symetrycznych część II

Krzysztof Ślot © 2002

Szyfry z kluczem symetrycznym

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Szyfry blokowe

- Szyfr strumieniowy - szyfrowanie kolejne bity
- Szyfr blokowy - jednoczesne szyfrowanie grupy bitów (powszechnie - bloki 64 bitowe)

Przykład: „Panie pułkownika Wołodyjowski”

Paniepuł	kownikuw	ołodyjow	ski
↓	↓	↓	↓
S*0&^jdf	Nifo&G60	bVX%F751	{/vp*&tw

czas →

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Współczesne szyfry z kluczem symetrycznym

- **Technika szyfrowania**
 - Kombinacje przestawień i podstawień
 - Szyfry blokowe
- **Bezpieczeństwo szyfrów**
 - Atak tylko metodą prób i błędów
 - Złożoność - wykładnicza funkcja długości klucza
- **Powszechnie stosowane szyfry**
 - DES (56b) - 3DES (2,3 x 56b) - AES(128b ...)
 - IDEA(128b)
 - Lucifer, Blowfish ...

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo szyfrów

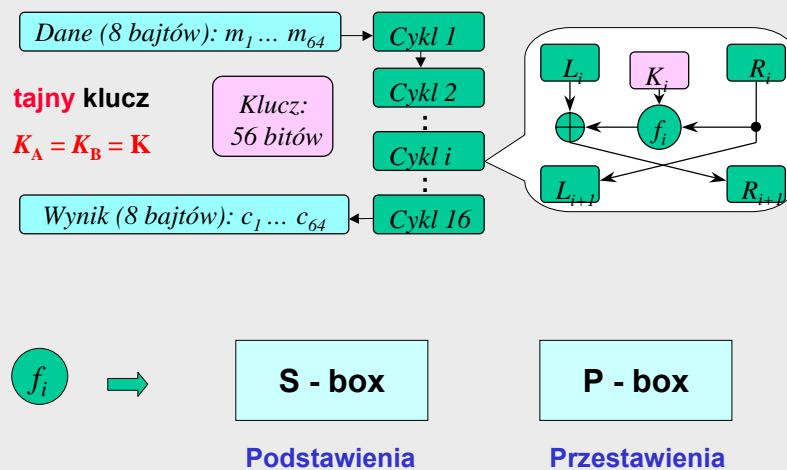
Czasy sprawdzenia wszystkich kluczy w funkcji długości klucza

Długość klucza	Procesor 1GHz (10^6 kluczy/s)	Milion proc. 1GHz (10^{12} kluczy/s)
56	1000 lat	10 godzin
64	2.9×10^5 lat	107 dni
96	1.3×10^{18} lat	1.3×10^{12} lat
128	5.4×10^{24} lat	5.4×10^{18} lat

Krzysztof Ślot © 2002

Przegląd szyfrów

Algorytm DES (1976)

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Algorytm DES

Podstawienia

Struktura tablicy podstawień (S-box)

Indeks kolumn
 $x_4 x_3 x_2 x_1$ →

Dane: →

$x = x_5 x_4 x_3 x_2 x_1 x_0$

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
0	14	4	13	1	2	15	11	8	3	10	6	12	5	9	0	7
1	0	15	7	4	14	2	13	1	10	6	12	11	9	5	3	8
2	4	1	14	8	13	6	2	11	15	12	9	7	3	10	5	0
3	15	12	8	2	4	9	1	7	5	11	3	14	10	6	13	

Indeks wierszy
 $x_5 x_0$

Wynik: $y_3 y_2 y_1 y_0$

Przykład

$x_5 x_4 x_3 x_2 x_1 x_0 = 011011$ → Wiersz - $(01)_2 = 1$ Kolumna - $(1101)_2 = 13$

↓

$y = f(1, 13) = 5 = 0101$

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Algorytm DES

Przestawienia

Struktura tablicy przestawień (P-box)

Dane

$x = x_5 x_4 x_3 x_2 x_1 x_0$

$P = i_5 i_4 i_3 i_2 i_1 i_0$

Wynik

$y = y_5 y_4 y_3 y_2 y_1 y_0 =$
 $x(i_5)x(i_4)x(i_3)x(i_2)x(i_1)x(i_0)$

14	17	11	24	1	5
3	28	15	6	21	10
23	19	12	4	26	8
16	7	27	20	13	2
41	52	31	37	47	55
30	40	51	45	33	48
44	49	39	56	34	53
46	42	50	36	29	32

Przykład

$P = i_5 i_4 i_3 i_2 i_1 i_0 = 531240$ → $y = 111000$

$x = x_5 x_4 x_3 x_2 x_1 x_0 = 010101$

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Przegląd szyfrów

Złamanie DES (lata 90-te "kryptoanaliza różnicowa" - moc algorytmu ok. 2^{38})

3DES

3DES - moc szyfru zwiększona do ok. 2^{70} (wiek wszechświata - 2^{68} s)

Inne właściwości

- ➔ Szybkość szyfrowania / deszyfracji
- Hardware - 100 Mb/s, software (P1.4) - 10Mb/s
- ➔ 2 złe i 4 słabe klucze

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Przegląd szyfrów

Algorytm IDEA

- ➔ Szyfr blokowy (8 bajtów)
- ➔ Klucz 128-bitowy
- ➔ Taki sam algorytm szyfrowania i deszyfracji
- ➔ Szybkość - podobna jak dla DES
- ➔ Chroniony patentem

Plaintext (64 bit)

16 bit 16 bit 16 bit 16 bit

$Z_1^{(1)}$ $Z_2^{(1)}$ $Z_3^{(1)}$ $Z_4^{(1)}$

First round

7 additional rounds

Output Transform (8th round)

$Z_1^{(8)}$ $Z_2^{(8)}$ $Z_3^{(8)}$ $Z_4^{(8)}$

Ciphertext (64 bit)

16 bit 16 bit 16 bit 16 bit

⊕ Bit by bit exclusive OR of two 16 bit subblocks
 ⊞ Addition modulo 2^{16} of two 16 bit integers
 ⊙ Multiplication modulo $2^{16} + 1$ of two 16 bit integers (subblock of all zeroes corresponds to 2^{16})

<http://www.anujseth.com/crypto/blockciphers/idea.html>

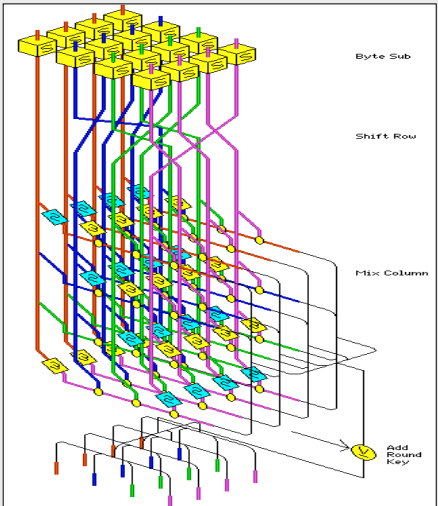
Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Przegląd szyfrów

Algorytm AES ('Rijndael')

- ➔ Szyfr blokowy (16 bajtów)
- ➔ Klucz - 128, 192, 256 bitów
- ➔ Zmienna liczba rund (9, 11 lub 13)
- ➔ Prostsza struktura niż w DES
- ➔ Taki sam algorytm szyfrowania i deszyfracji
- ➔ Szybkość - większa niż dla DES

<http://home.ecn.ab.ca/~jsavard/crypto/co040801.htm>

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

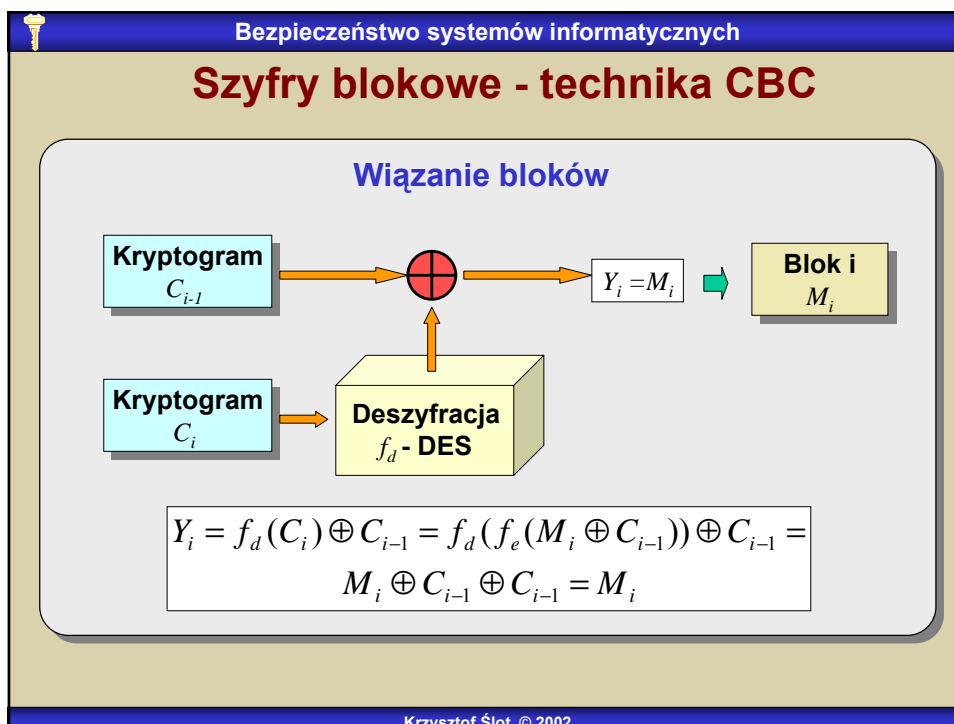
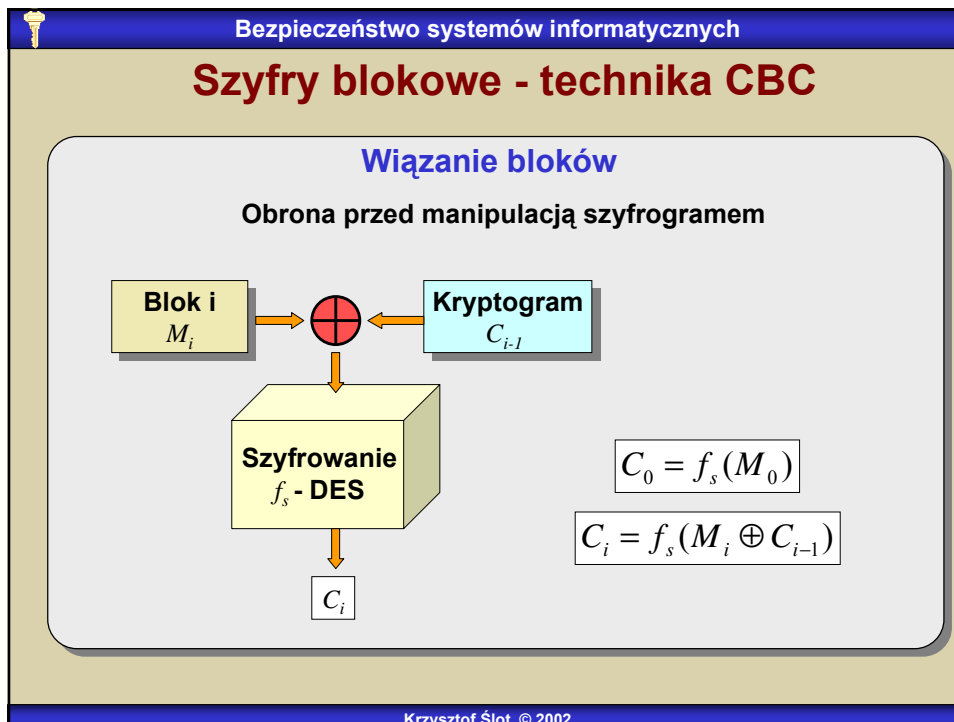
Szyfry blokowe - technika CBC

Podstawowy schemat szyfrowania ...

Wiadomość 1	Depozyt:	\$10000,0	Nr konta	56-2345-	85693-4
Kryptogram 1	J8ydoi3-	Hdy&546s	Bdgt^&gd	#40vbshe	J8ydoi3
Wiadomość 2	Depozyt::	\$1000,00	Nr konta	26-2311-	999947-4
Kryptogram 2	J8ydoi3-	dgeTui)i	Bdgt^&gd	89dophkj	.ladjrpo
Spreparowany kryptogram	J8ydoi3-	Hdy&546s	Bdgt^&gd	89dophkj	.ladjrpo

... pozwala na manipulację wiadomością bez konieczności poznawania klucza

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Kryptografia a rządy

- ➡ **Ograniczenia eksportowe**
 - Moc szyfru ustalona w sposób sugerujący możliwość przełamania
- ➡ **Ingerencje w tajność korespondencji**
 - Celowe przemycanie mechanizmów ułatwiających łamanie w sprzedawanych systemach (DES, Francja i kontrakt na szybką kolej dla Korei Południowej)
 - NSA - dostęp do danych bankowych, podsłuch i deszyfracja telefonii komórkowej
 - Eszelon (Eshelon)

Krzysztof Ślot © 2002

Bezpieczeństwo systemów informatycznych

Kryptografia a rządy

Eshelon - Globalny system podsłuchu i analizy informacji

- ➡ Zaprojektowany i nadzorowany przez NSA

Nasłuch - satelity, anteny naziemne, monitorowanie ruchu w Internecie, podsłuch (np. odkryty w 1982) podmorskich kabli (włączając światłowodowe)

Stacja nasłuchowa w Menwith Hill Station, UK (52°52'N, 3°3'W) - 2 miliony przechwyceń na godzinę

- ➡ Główne cele - niemilitarne (szpiegostwo przemysłowe, bezpieczeństwo wewnętrzne)

Parlament Europejski wystosował w ostatnich dwóch latach kilka not protestacyjnych

Krzysztof Ślot © 2002

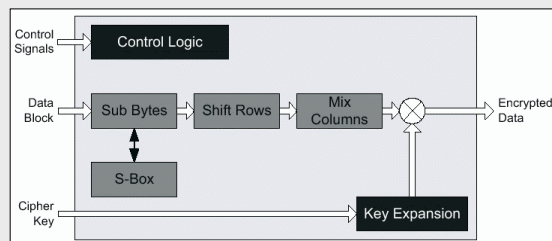
Dodatek - sprzętowe realizacje AES (2002)

Cadence Design Foundry

→ Pełna implementacja standardu (dane 128b, klucze 128, 192, 256 b)

→ Tryby pracy ECB, CBC

→ 960 Mb / s przy 83 MHz

http://www.tality.com/pdf/AES_Flyer.pdf

Ocean Logic

→ Pełna implementacja standardu (dane 128b, klucze 128, 192, 256 b)

Core	Datapath Width	Approx. Area	Throughput bits/cycle	Throughput at 200 MHz
Encryption only core without key expander	32	4 Kgates	~2.9	~580 Mbit/s
	128	16 Kgates	~11.6	~2.32 Gbit/s
Encryption/Decryption core without key expander	32	6 Kgates	~2.9	~580 Mbit/s
	128	24 Kgates	~11.6	~2.32 Gbit/s
Key expander core	32	8 Kgates	~2.9	~580 Mbit/s
	128	32 Kgates	~11.6	~2.32 Gbit/s